

Száz éve született Hracjsja Kocsar

Eredeti nevén Hracjsja Gabrieljan (1910-1965) a nyugat-örményországi Bagrevand járásban, A Npat-hegy oldalában épült Ghumlipucsakh faluban született. Apja, Kocsar Gabrieljan, a legendás „Kocso” csapatvezér Andranik tábornok szabadságharcosainak sorában küzdött, majd a háború kitörése után az örmény önkéntesekhez csatlakozott. 1918-ban bekövetkezett haláláig kevésszer látta a fiát – nem harcban esett el, a törökök tárgyalás közben gyilkolták meg. 1915-ben a mézszárlások menekülésre készítették az örményeket. Hracjsja édesanyja a ghumlipucsakhi vérengzést túlélte, ám útközben megbetegedett, és még ugyanabban az évben, a szurmalui járás Blur falujában meg is halt. Hracjsja Gabrieljant apai nagybátyja vette magához, és letelepedtek az ecsmiadzini járás Kjarimarkh (ma: Nor Alaskert) nevű falujában. A kisfiú juhokat őrzött, önszorgalomból tanult meg írni-olvasni, s Ghurdughuli falu iskolaigazgatója kényszerítette a nagybácsit, hogy a foltozott ruhás, kopott bocskorban szaladgáló pásztorfiút iskolába adja. Hracjsja Kocsar mindig hálás volt tanárainak, akik egyengették a tehetséges árva útját.

1927-től Jerevánban telepedett le. 1929-30 között elvégezte a Jereváni Állami Egyetem Bölcsészettudományi karát. A húszas évek végétől jelentek meg első írásai. A harmincas években, a sztálini üldözések idején hajszálon múlt, hogy elkerülte a börtönt – nyugati kapcsolatokkal vádolták, felesége származását vetették a szemére. Pedig Hracjsja Kocsar nem volt ellenség, első írásaiban a születő új társadalmi rend és erkölcsiség problémakörét dolgozta fel, továbbá a történelmi múlt és a jelen között kereste a kapcsolódási pontokat. Ezekben az években az író figyelme az ifjúság felé fordul, elbeszéléseiben és meséiben a nevelés és nevelődés kérdéseivel fog-

lalkozott. A II. világháború kitörése után behívták katonának, 1945-ig haditudósító volt. Ezekben a művekben dokumentumszerű pontossággal ábrázolja a hőstettekre is képes egyszerű embereket. Ekkor jelenik meg Kocsar alkotásaiban későbbi műveinek egyik alaptémája: a hazaszeretet.

1963-ban egy rádióinterjúban ő mondta ki elsőnek, hogy az örmény genocídium áldozatainak örmény stílusban faragott emlékoszlopot kell állítani, s előtte örök tűz égjen, kifejezve azt, hogy az örmény nép elpusztíthatatlan és örök, akár a tűz. 1964-ben a világ örménységéhez fordult az üzenettel: a genocídium 50. évfordulójáról mindenütt meg kell emlékezni; a civilizált világ el kell, hogy ítélje a hóhérokat, s igazságot kell szolgáltatassanak e hazájától megfosztott kis népnek.

Fájdalmasan rövid élete volt Hracjsja Kocsar örmény írónak. Élete utolsó éveiben megírta csodálatos hatyúdalát, a „Fehér könyv” elbeszéléskötetet. Megteremtette azokat a hőstípusokat, akik kifejezői az örmény lélek törhetetlenségének: a poklokból szabadult egyszerű örmény ember hazaszeretetét, emberségét, jóságát, életrevalóságát rajzolja meg ezekben a műveiben.

Életműve mégis torzó, számos tervét nem tudta megvalósítani. Nem láthatta a regényeiből készült filmeket (Északi szivárvány, Nahapet, Honvág), s nem vehette már át az 1967-ben neki ítélt Állami díjat. Vannak írók, akiknek hírneve földi létükkel egyszerre ér véget. Ám Hracjsja Kocsar azok közé tartozik, akiknek „*nőttön-nő tiszta fénye, amint időben, s térben távozik...*” Örökbecsű, szép és igaz írásaiban a valódi értékeket, az emberséget, a jóságot, a megbocsátani tudást, a hazaszeretetet éneklí meg, így válhatnak művei nemcsak az örmény nép, hanem az emberiség szellemi kincsévé.

Hracjsja Kocsar főbb művei:

Vahan Vardjan (1943), Ogszen Vaszpuri csanaparhordutjune (Ogszen Vaszpur utazása, 1937), Zsamanaknere (Múlt és jelen, 1940), Heroszneri cnunde (Hősök születnek, 1943), Szerbazan ught (Szent zarándoklat, 1946), Barekamutjun (Barátság, 1950), Vipakner u patmvackner (Kisregények és elbeszélések, 1956), Mec tan zavaknere (A nagy ház örökösei, 1952-59), Szpitak girke (Fehér könyv, 1965)

Honvág

(legenda, részlet)

A falu az Araksz¹ partjára épült.

Olyan közel a folyóhoz, hogy a házakba is behalatszott a megáradt víz habjának zúgása tavasszal, és késő ősszel a hullámok szelíd csapdosása. Reggelente oly közeli, olyan hatalmas volt az Ararát, s a Bardughjan-hegyvonulat², hogy tisztán látszott a folyón túl a hegyoldalban zöldellő paréj és úrifű, akár szakítani lehetne belőle. Holdfényes nyári éjjeleken nem volt csodásabb látvány, mint a karnyújtásnyira hullámzó Araksz a távoli örmény hegyek karéjával.

A táj lélegzetelállító szépségét Arakel³ mezőőr érezte át leginkább, s gyönyörködött benne egész lelkével; pedig nem akadt ember a faluban, aki többre ne tartotta volna magát nála, ezért gúnyolták is az öreget, ha teheték. Nem minden ok nélkül, hiszen Arakel kerülte az embereket, pedig betöltötte már a hatvanötöt is; társaságban nagyokat hallgatott, s csak az állatok közelében, vagy kint a mezőn oldódott meg a nyelve. A természet néma teremtményeivel osztotta meg a gondolatait, nekik mondta el búját-baját. Mi tagadás, ezért bizony lenézték Arakelt, félnótásnak, olyan „lóg egy szál deszkája” – félének tartották.

Pedig nem volt ebben egy szemernyi igazság, Arakel eszéből semmi se hibázott. Egyszerűen ilyen volt a természete. A magányt szerette, s az emberektől távol, kint a réteken, a mezőn érezte elemében magát. Egész életében mezőőr volt, vigyázta a vetéseket meg a szántóföldet, jószág bele ne tévedjen, s hosszú botjával a kezében naphosszat járta a völgyeket s a hegyhátaikat. Ha elfáradt, megpihent a sziklák hűvösében megbúvó zöld fűvön, vagy a vizek partján; nézte a hullámok futását, közben a távoli zajokra fülelt. Azt beszéltek, hogy az apja, sőt, a nagyapja is mezőőr volt. Génjeiben hordozta tehát a természet szeretetét Arakel, az apjától, a nagyapjától örökölte. Most aztán, hogy „kikopott” a mezőőrségből, ahogy a faluban beszéltek, egyre csak búsult, unatkozott. Kijárt ugyan a mezőre, mint azelőtt, órákig bolyongott a szántóföldeken, elnézte, mint nő a vetés, leült egy-egy halomra, s szeme a messzeségbe révedt, a két Ararát, meg a Bardughjan-hegyek távolába. Hunyorogva kutatta a kelet-nyugati irányban húzódó hegyvonulatok mögött megbúvó falvakat, melyeket annyiszor bejárt azelőtt, annyiszor megtette az utat az otthoni földtől idáig, s innen visszafelé. Most elérhetetlen messzeségben volt a szülőföld, csak lelki szemeivel látta maga előtt. Csak nézhetett a drága otthoni táj felé. Nézett is Arakel reggeltől estig arra felé, nézett éjjel-nappal.

Nyári éjjeleken elviselhetetlen a hőség, mindenki fent alszik a házak lapos tetején. Milyen szép föntről a világ! A holdsugár ezer darabra tört a folyó hullámain, s mint ezer tükörcserép verte vissza az égi sugarat. Az Ararát tejfehér volt a hegylábától a csúcsig, fénye egybeolvadt az égi sugárzással, aztán közelebb jött, megállt az Araksz túlsó partjának a szélén, s beleragyogott egyenest Arakel szemébe. Elbírhath-e emberi szív ennyi gyönyörűséget? Mások az egész napos munkától eltörődve mélyen aludtak, csak Arakelt kerülte az álom. Nézte a tejfehér ködben fürdő hegyeket, s emlékezetébe idézte a hegyen átívelő utakat, minden egyes ösvényt, csapást, amerre valaha járt. Gondolatban ezerszer meg ezerszer elindult azon az úton, s ereszkedett alá a hegy túlsó oldalán. Elhaladt Korun és Muszun falvak zöldellő, széles szántói mellett, elhagyta a magasan épült Arcap falucsukát, baktatott az ezüstösen csillogó folyók partja mentén, aztán ment tovább, felkapaszkodott az ismerős hegyeken, s jól ismert völgyekbe ereszkedett alá. Végül hazaérkezett, haza a szülőföldjére, a falujába, ahol a réteknek, szántóknak, legelőknak és kaszálóknak ura és őrzője volt egészen a menekülés napjáig. Otthon volt, ahol hangját mennydörgő robajjal visszhangozták a hegyek; a kiáltás dübörögve zúdult le a hegyoldalra a völgybe. Ez a hang megriasztott a mezőn embert, állatot, s a hegyekbe menekült tőle rabló és az erdei vad.

Arakel tudta, milyen lehet most az otthoni táj: a mezők parlagon hevernek, a csendes és kihalt völgyekben csak az éhes farkas üvölt. A néptelen falvakban csalán és gyom verte fel a házak falát, a források nyílásait eltömte a hordalék, a csurgó elé tett követ belepte a moha. Így látta lelki szemeivel a szeretett szülőföldet Arakel, s szívét égette, marcangolta a fájdalom. Ám erről senkivel sem beszélt, még a két fiának, Aramnak és Tigrannak sem szólt róla.

Aram, a falu tanácselnöke, roppant fontos dologgal foglalkozott, Tigran meg a helyi komszomszervezet⁴ titkára volt. Ünnepeken a fiúk mondtak beszédet a főtéren, éltették a dicső szovjethatalmat, hisz a falu népét megmentette a mézszárlásoktól és az éhínségtől. A fiai iránt érzett tisztelet, vagy ki tudja, talán a félelem miatt, Arakelen már nem nevetgéltek annyit, mint azelőtt. Az igazat megvallva, maga Arakel is tartott egy kissé a saját édesgyermekeitől. Nem kérdezősködött a munkájukról, a faluban zajló csetepatékról, háborúságokról. Pedig a lelke mélyén büszke volt arra, hogy Aram szava szentírás a falu apraja-nagyjának; azt meg aztán igazán mindenki tudja, hogy a fiatalok közt az ő Tigran fia a legér-

telmesebb, legéltrevalóbb. Dehogy tárta volna ki a lelkét a fiai előtt, különösen az után, hogy úgy két éve rettenetesen összevitakoztak. Két esztendővel ezelőtt, azon az emlékezetes napon, szokása szerint a ház napsütötte falánál egy rönkön üldögélt. Mint mindig, most is a távoli hegyeket kémlelte, s lelke legmélyéből önkéntelenül felsóhajtott, csak úgy magamagának:

– Héj, Sztálin elvtárs, hogy taszítanának le a trónodról, amért a mi szép hazánkat a kutya töröknek adta...

Aram meghallotta a fohászt, rettenetesen megragudott az apjára, kemény szavakkal összeteremtette. Estére Tigran is megérkezett. Akkor a két testvér kétfelől esett neki az öregnek, s hogy mi mindent nem vágtak szegény fejéhez! Az anyjuk is a fiúk pártjára állt, ő is nekítámadt a férjének.

A fiúk dühösen magyarázták neki, hogy már az is a szovjethatalom ellensége, aki ilyen beszédet meghallgat, hiszen ez az ellenség szava, s aztán majd még őbennük is megrendülhet a bizalom. Látszik, hogy az apjuknak teljesen elment az esze, ha még mindig a magáét hajtogatja.

Addig veszekedtek, míg Arakel megbánta, hogy egyáltalán kinyitotta a száját, s bocsánatot kért a fiától.

– Tanulatlan ember vagyok én, édes gyermekeim, bocsássatok meg apátoknak... Hogy lennék én ellenes, hát még ellenség, édes fiacskám, erre akár most megesküszök neked... Amit mondtam, az se idegen szájból jött, szívemből fakadt az... Hogyne lennék hálás a szovjet hatalomnak, gyermekem... De látod, ha az elveszett hazánkat visszaadnák, még bolseviknek⁵ is beállanék. Szavamat adom neked, lelkem fiam, beállanék én, be bizony...

Arakel értetlenül nézett, mert „szívéből fakadt”, őszinte bocsánatkérése csak olaj volt a tűzre.

– A gyerekeid ellensége vagy, öreg – kiabált fel paprikázva a felesége –, mit ártod bele magad olyanba, ami nem a te eszednek való? Jól mondják, hogy félnótás vagy, úgy igaz...

Ezután a fiúk egy hétig nem szóltak az apjukhoz, mások előtt meg mintha zavarban lettek volna, sőt, riadtnak tűntek.

A veszekedés után Arakel családi körben is hallgató lett. Örült a fiai szerencséjének, büszke is volt rájuk, de nem nyitotta meg előttük többé a lelkét, félt. Pedig hányszor telt csordultig a szíve bánattal, honvágygal, könnyel, s örömmel. Ilyenkor elindult ki a mezőre, mint azelőtt, s a mezei füvekkel, a hullámokkal, az égbolttal és a napsugárral társalkodott. Megsimogatta az úrifű sötétzöld leveleit:

– Mi lelt, hogy az idén ilyen soványka vagy, lelkem? Tűrjél még egy keveset, légy jó reménységgel, majd megszán az ég, küld egy kis esőt...

Üldögélt Arakel az Araksz partján, s nézte a folyóba siető patakok friss hullámain.

– Tudom, kedveseim, a Bingölből⁶ jöttetek... Áldott legyen a hullám, amely az otthoni földet csókolta, és

a mi végtelen, zöld mezőinket szelte át... Érzem, az otthoni hűvös, friss levegőt hoztátok el ide...

Tenyereből szomjasan kortyolta a vizet, vagy hűsítette vele az égető napon átforrósodott arcát, a messzeségbe nézéstől fáradt szemét. Rendszerint késő este érkezett haza, akkor leült a háza elé a farönkre, szívta hosszú pipáját, s bámulta a csillagokat. Ugyanazok a csillagok ragyogtak fölötte, amelyeket kora gyermekségétől olyan jól ismert otthonról, ugyanazt az utat járták be az ég boltozatán, mint otthon. Csakhogy az ottani csillagok nagyobbak voltak, közelebbről árasztották a földre ragyogó fényüket. Az itteni égen sápadtan hunyorogtak az apró, távoli égitestek.

Arakel nézte az égboltozatot, bámulta sokáig, közben a pipáját szívta és gondolataiba merült. Nyáridőben felment a tetőre, hanyatt vetette magát, s így feküdt hosszan, mozdulatlanul. A fiai későn jártak haza, megesett, hogy éjjel is elmúlt már, amikor hangos szóváltás jelezte jöttüket, útközben is vitáztak. Az anyjuk felkelt, ennivalót tett elébük, aztán feljött maga is, lefeküdt Arakel mellé. Nem szólt, nem kérdezett semmit, majd éppen Arakel tudna őneki felelni... Arakel szeme a holdsütésben lassan lecsukódott, s csak virradatkor pattant ki újra. Akkor aztán felkelt, kihajtotta a mezőre az egyetlen tehenüket meg az öt birkát. Végre maga lehetett, távol az emberektől, egyedül a jószággal s a mezőkkel.

Így teltek a napok, a hetek, a hónapok, eltelt egy év is. Aram megnősült, menyecskét hozott a házhoz. Egy év múlva újszülött sírása hallatszott Arakeléknél. Tigran a városba utazott tanulni, a mezőn új gépek dolgoztak, a faluban új iskola épült, s új házak nőttek ki a földből. Minden nap hozott valami változást, a régi pedig azonnal feledésbe merült. Még Arakel felesége, Szanam néne is „kivetkőzött”, Aram és a menyecske noszogatására letette a régi viseletet, s a városból hozatott divatos ruhát. Eldobta a fejkendőjét is, azóta fedetlen fejjel jár-ke. Ám Arakel maradt a régi: hosszú, tömört, szürke bajusza a szája két oldalán az álláig ért, a fején ősrégi csúcsos szőrme süvege; még otthon varrta magának egyhónapos bárány bőreből. Azóta lekopott a szőre, mindenütt kilátszott alóla a fekete bőr. Arakel lábán is viseltes bocskor, kezében a régi, legendás, mezőöri gombos botja – ilyen volt Arakel.

– Az elnökünk, Aram még a világra se jött, mikor Arakel már ezt a süveget viselte, s ezzel a bottal vágott neki a mezőknek – nevetgéltek az öregebbek.

Hallotta Arakel a beszédet, de annyit se törődött vele, mint a légydöngicséléssel.

– Ugyan, öreg, szegény, amiben jársz, legalább a fiadra lehetnél tekintettel, hisz ők a falu eleje, nazir-vezirjei – gyözködte, hurította, kérlelte a férjét Szanam.

Ám Arakel maradt, aki volt; a régiből semmit nem adott fel, az új világ újdonságaiból pedig nem volt szüksége semmire. Haja az évek során megsűrűskült, belepte az idő szitaló hamuja. Ám a vállá erős ma-

radt, a két karja csupa izom, a melle döngő, mint a szikla. A múlt idő nem tudta meggömbíteni, az elfutó napok nem tudták megtörni; hiába égett, mégsem hamvadt el Arakel mezőőr.

A falu lakói régen hozzászoktak már az Araksz partján nőtt faluhoz, beleszoktak új életük rendjébe is. Gyümölcsöt termeltek, sárga- és őszibarackot, meg szőlőt, amit nem láttak „otthon” azelőtt, s vígan takarították be a gazdag termést, szüretelték a gyümölcsöt. Belevetették magukat a tengernyi munkába, s az új gondok között teljesen elfelejtették, hogy annak idején éppen azért telepedtek a határ menti Araksz közvetlen partjára, mert szerettek volna minél közelebb maradni az elhagyott szülőhazához. Ám az évek múltak, lekopott róluk az otthoni viselet, beszédjükből kihulltak az ottani idióma ízes szavai. Arakel szívfájdalommal vette tudomásul a változást, de nem panaszkodott, nem is lázadozott miatta. Hogy is érthetné meg a világ új sorát ő, a hajdani mezőőr?

Csak egyszer fordult elő, hogy nem tudott féket tenni a nyelvére, s tréfásan szólt oda a feleségének:

– Szanam, tán te is bé akarsz állani komszomolis-tának?...

Látta Arakel a felesége újmódi ruháit, meg azt is, hogy fedetlen fejjel jár szomszédolni, fedetlen fejjel megy az utcára is, egyszerűen teljesen a fiai meg a menyé oldalára állt. A nyelven Szanam elérte a célzást, s mint addig is bármikor, most se maradt adós a szóval:

– Ó, hogy a görcs állna beléd, még te mered kinyitni a szádat? Ugyan sokat értesz hozzá, te világ gyámoltalanja... Még neki van kedve másokon csúfolódni, nézzenek oda...

A menyecske felkacagott, tetszett neki az anyósa visszavágása. Mint mindig, most is Arakel húzta a rövidebbet. Szanam meg annál inkább rákezdte a nyelvelést.

– Jól van na, elég lesz mán, van nékem egyéb dögöm is – vette fel a botját Arakel -, eridjél csak, álljál közibük, ugyan ki tart vissza...

Azzal nekiindult. Szarkák csörögtek a tetőereszeken, dúslombú sárgabarackfák piroslottak, mint megannyi apró kerek máglyatűz. A levegő átlátszó volt, mint a tisztára mosott kristályüveg, a hegyek közelebb jöttek az Araksz partjához. Arakel megállt, nézte, ki tudja, hányadszor a látványt.

– Hová mereszted a szemed, Arakel? – szólította meg a vele egyívású, még otthonról szívbeli barátja, Musegh. – Ha belévakulsz, se látod meg, ami ott maradt... Minek fájdítod hiába a szemedet?

Arakel csak állt, mint akit odaszegeztek, és keserűen mosolygott Museghre. Nézte vele egykorú, régi barátját, akiben azelőtt úgy bízott, akár saját-magában, nem volt egy rejtett gondolata, s mennyit beszéltek azelőtt! Musegh is mezőőr volt otthon, csak hogy a másik faluból. Akkor még minden áldott nap találkoztak. Letelepdedtek egy dombra, vagy egy szakadék szélére, tarisznyájukból elővették a pirosra sült árpacipót, aztán jóféle túrót, meg sajtot. Elkezdték falatozni, de szemük a végtelenbe nyúló mezőket

kémlelte, meg a völgy közepén a Murad – örményül Aracani⁷ – folyót, melynek hullámaiban megcsillant a halak sárgás pikkelye. Hányszor terítették maguknak a zöld fűvön ő, meg a vanki Musegh, süttötték nyárson a sárgapikkelyes halat. Aztán a Npat-hegy⁸ oldalában üldögélve nézték a lenti síkságot; a sárguló búzamezőt, a késő őszig zölden fénylő réteket, nézték az otthoni táj színeit, s fölötte a mélykék eget.

– Ha belévakulsz, se látsz odáig – vette fel újra a szót Musegh, együttérzőn, fájó szívvel.

Arakel mélyet sóhajtott:

– Ó, üsd meg a szád, hogy így tudsz beszélni...

És hallgatagon mentek tovább, a falu elmaradt mögöttük. Ballagtak egymás mellett, csak gondolatban beszéltek, szívták a pipát, s az otthoni tájra gondoltak.

Őszre járt az idő, sárgán virítottak a mezők. Leültek egy dombra távol a falutól, arccal az Ararát felé, de mindketten az otthoni falvakat látták maguk előtt. A Npat-hegy oldalába épült Vank falut, vele szemben Ditak, ahonnan már látszott a Npat lábánál kezdődő Dzirav mezeje, amely hosszan nyújtózott nyugati irányba, végül beleveszett a végtelenség kék ködébe, egybeolvadt az éggel. Milyen napkelteket láttak otthon! A Npat-hegy árnyéka beborította a mezőket, s az Aracani áttetsző habjait; napszálltakor meg tűzfolyammá vált, és bíborszínben fürödtek körötte a mezők.

Szürkületig üldögéltek egymás mellett a dombon, hallgattak. Mi beszélőnivalójuk lett volna még, hiszen a találkozásnál mindent elmondták egymásnak. Szótlanul lépegettek kifelé a faluból, s hallgatva ballagtak vissza. Musegh háza előtt búcsúzás helyett így sóhajtott Arakel:

– Ó, ütnéd meg a szádat, Musegh...

Ez volt az utolsó visszhangja a beszélgetésnek.

Éjszaka Arakel nyugtalanul aludt. Álmában hangozatosan beszélt, értelmetlen szavakat hadart, sóhajtozott. Egyszer fel is kiáltott, azon a rettentő hangon, mint otthon, amikor meglátta, hogy a nyáj beszabadult a búzamezőbe, s letaposta a vetést. Kiáltásába akkor hegy-völgy belerendült.

Szanam megrázta a férjét.

– Mi lelt, öreg?

Arakel kinyitotta a szemét, szétnézett, mint aki nem érti, hol van.

– Mit álmodtál?

– Otthon voltam... a nyáj belément a vetésbe... legázolta... én oszt felharagudtam...

– A csuda vigyen el – fakadt nevetésre az asszony -, otthon, mindig csak az otthon... Otthonnal a szádon fogsz meghalni...

Másodszor Arakel a saját ordítására ébredt. Holdas éjszaka volt.

– Mi lelt, fáj valamid? – kérdezte Szanam.

Arakel dühbe gurult:

– Mán nem is álmodhatik az ember, nicsak...

A következő éjjel is rossz álma volt.

Szanam most már komolyan aggódott:

– Arakel, lelkem, mondd mán, hogy mi bajod...

Arakel felöltözött, botjával a kézben kilépett a házból, s leült a fal mellé, a rönkre. Szanam is lejött hozzá, melléült. Arakelt addig soha nem gyötörte álmatlanság. Hát most mi van vele, mi lelte?

Nem haragudott már a feleségére, nyugodt, megbékélt hangon szólt az asszonyhoz:

– A lellem fáj... Hív az otthoni táj, azt érzem...

Szanam megrémült. Csak nem bolondul meg igazán Arakel? Becézőn ölelte át a férfit:

– Jól van Arakel, járjál egyet, szellőztesd ki a fejedet, majd megkönnyebbedik a lelked, meglásd...

Igaz is, nem először megy éjnek idején a mezőre.

Komótosan felállt a rönkről, fogta a botját, aztán elindult.

A nap már magasan járt, mikor visszaérkezett.

Krajcsir Piroska fordítása

Jegyzetek:

1. Araksz: Jeraszkh, Araz, Araxes; folyó a történelmi Örményország területén. Ma Örményország déli határfolyója.
2. Bardughjan-hegyvonulat: kelet-nyugati irányban húzódó lánchegység, a történelmi Örményország területén, melynek utolsó kiemelkedő hegye az Ararát.
3. Arakel: örmény név, jelentése „próféta”
4. kommunista ifjúsági szervezet a Szovjetunióban
5. bolsevik: orosz: „többség”, a szövegben kommunistát, párttagot jelent
6. Bingöl: tör.: „ezer tó hegye”, örményül: Bjurakn. Hegység a történelmi Örményország területén, Khnusz közelében. Kerülete mintegy 130 km, magassága 3650 m.
7. Aracani: az Örmény-fennsíkon eredő Eufrátesz örmény neve
8. Npat: valódi nevén Nojapat (Noé fala), hegy Nyugat-Örményországban, magassága 2335 m

Műfordítás-pályázat 2010

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár a Nyelvek Európai Napja és Németország újraegyesítésének 20. évfordulója alkalmából Műfordítás-pályázatot hirdet fiatal, műfordításkötettel nem rendelkező műfordítók számára.

A pályázatra **Jan Wagner: Quittenpastete** című versének magyar fordítását várja a zsűri (Lator László költő, műfordító, a zsűri tiszteletbeli örökös elnöke, Lackfi János költő, műfordító, a zsűri elnöke, Halasi Zoltán, költő, műfordító és Virág Bognár Ágota, a könyvtár munkatársa).

A vers a könyvtár weblapján - www.oik.hu - olvasható és letölthető.

Pályadíjak:

I. díj 50.000 Ft

II. díj 30.000 Ft

III. díj 20.000 Ft

Különdíjakat ajánlott fel a budapesti Goethe Institut és a Magyar Fordítóház Alapítvány.

A legjobb pályaművek megjelennek a Napút folyóirat Káva Téka mellékletében.

A pályázat jelíges. A jelíggel ellátott pályaműveket **2010. augusztus 20-áig** várjuk **4 példányban** a könyvtár címére:

ORSZÁGOS IDEGENNYELVŰ KÖNYVTÁR

1462 Bp., Pf. 469.

A borítékra írják rá: „Műfordítás pályázat”

Kérjük, hogy pályaművükhöz lezárt borítékban mellékeljék nevüket és címüket. Egy pályázó több pályaművet is beküldhet.

A pályázat eredményhirdetése, értékelése és az ünnepélyes díjátadó 2010. szeptember 24-én, pénteken lesz a könyvtár Olvasótermében. (Budapest, V. kerület, Molnár u. 11.)

További információk: Virág Bognár Ágota, Tel.: (1) 318-2772, e-mail: virag.agota@oik.hu